

Fremsendelse af Sociale Forhold og Beskæftigelses budgetforslag for 2025-2028

8. maj 2024
Side 1 af 5

Vedlagt fremsendes Sociale Forhold og Beskæftigelses bidrag til afdelingernes budgetforslag for 2025-2028.

Materialet omfatter følgende sektorer:

- 120 Decentraliseret Sociale Forhold og Beskæftigelse
- 150 Ikke decentraliseret Sociale Forhold og Beskæftigelse

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Mål, Økonomi og Boliger
Aarhus Kommune

Den økonomiske situation

Aarhus skal være en god by for alle, og i Sociale Forhold og Beskæftigelse understøtter vi, at det også er oplevelsen for de af byens borgere, som lever med sociale udfordringer eller har brug for støtte til at komme i job.

Effekt og Økonomi

Værkmestergade 15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

De sidste år har Sociale Forhold og Beskæftigelse stået overfor store udfordringer på socialområdet – og gør det stadig.

E-mail:
social@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Ligesom det er billedet på landsplan, opleves også i Aarhus flere borgere med brug for hjælp og støtte. Antallet af socialt udsatte, borgere med handicap og borgere med psykiske lidelser stiger mere end befolkningstilvæksten, og samtidig udvikler flere borgere komplekse problemstillinger og mere sammensatte støttebehov.

Senest har Sociale Forhold og Beskæftigelse med Udviklings- og Omstillingsplanen i budget 2023 og 2024 taget alvorligt fat på at løse de økonomiske udfordringer, samtidig med at det sikres, at der skabes væsentlige sociale forbedringer. Mange nye initiativer implementeres, og disse følges tæt for at sikre fokus på en effektiv udnyttelse af ressourcerne. Samtidig skaber nye tilgange ny læring, som løbende sættes i spil i endnu flere sammenhænge. Der foretages således markante interne omprioriteringer, som bidrager til at den enkelte borger får et bedre tilbud og hjælper det økonomiske trængte socialområde generelt set. Der bremses op på unge- og voksenområdet, og der investeres i den tidlige forebyggende indsats. Hertil skal lægges byrådets budgetudmøntninger som bidrag til løsning af de strukturelle udfordringer.

Men ligesom det opleves på landsplan, viser alle prognoser, at væksten i Aarhus i udgifterne på socialområdet fortsætter med at være højere end befolkningstilvæksten på unge- og voksenområdet. Udviklingen er særlig markant på voksenområdet, hvor der i Aarhus Kommune fra 2012 til 2023 er kommet ca. 35 pct. flere modtagere af sociale indsatser mellem 18 og 66 år, mens der kun er kommet ca. 14 pct. flere aarhusianere i samme aldersgruppe. Og samtidig er udgifterne til de 18-66-årige i perioden steget med ca. 50 pct.

8. maj 2024
Side 2 af 5

Den 2. maj indgik regeringen og en række af Folketingets partier en rammeaftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet. Umiddelbart efter den 6. maj indgik KL og regeringen en delaftale til økonomiaftalen om kommunernes økonomi for 2025, der har til formål at øge kommunernes prioriteringsrum på det specialiserede socialområde. Begge aftaler følger op på anbefalinger fra Ekspertudvalget på Socialområdet, der blev offentliggjort i april 2024. Det er vurderingen, at begge aftaler på sigt kan bidrage til en mere bæredygtig økonomisk udvikling på socialområdet, men i de kommende budgetår vil initiativerne ikke bidrage med væsentlige styringshåndtag, der kan afbøde de strukturelle udfordringer.

Som en ud af flere faktorer viser både lokale og nationale udgiftsanalyser, at køb af midlertidige botilbudspladser hos private udbydere er stor udgiftspost. Opførelse af egne kommunale midlertidige botilbud til borgere med autisme vil kunne bidrage til at reducere udgifterne og samtidig sikre en øget selvforsyningsgrad, så flere aarhusianske borgere kan tilbydes at bo tæt på familie og netværk. I forlængelse heraf søger Aarhus Kommune i foråret 2024 tilsagn fra en pulje til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet, hvor der kan gives lånedispensation til at opføre midlertidige og længerevarende botilbud. Denne pulje blev etableret som et led i aftale om kommunernes økonomi for 2024. Et eventuelt tilsagn, der forventes ultimo juni, vil øge kommunens anlægsramme, men giver, jf. kommunens økonomiske styringsprincipper, ikke i sig selv finansiering til at Sociale Forhold og Beskæftigelse kan opføre boligerne. For at det bliver muligt at udnytte et positivt tilsagn om lån til konkret handling har vi derfor brug for byrådets opbakning i forbindelse med anlægsprioriteringen i de politiske forhandlinger.

I den sammenhæng vil der sammen med Magistratens budget blive fremsendt en analyse af udbygningsbehovet på botilbuds- og døgninstitutionsområdet, som bestilt ifm. budget 2024.

8. maj 2024
Side 3 af 5

Sociale Forhold og Beskæftigelse oplever tillige en markant afledt effekt af grundskoleområdets økonomiske udfordringer, hvor mulighederne for at opspore og sætte ind med forebyggende støtte til børn i begyndende vanskeligheder i skolen er forringet, og samlet resulterer i en negativ spiral, hvor flere børn visiteres til specialtilbud.

Forældre modtager tabt arbejdsfortjeneste, fordi barnet helt eller delvist er fraværende i skole eller dagtilbud, grundet stigende skolevægring og et stigende antal børn med reduceret skema både i skole og dagtilbud. Stigningen i udgifter til tabt arbejdsfortjeneste dækker primært børn i specialskele, men også børn i almenklasser står for en betydelig del af stigningen. Ved fremsendelsen af Magistratens budgetforslag vil der foreligge en analyse af området, som blev bestilt i budget 2024.

Ovenstående udfordringer har også konsekvenser for ungeområdet efter, at den unge er fyldt 15 år. Når den almene undervisning nedprioriteres, får flere elever fravær og/eller de kan mangle de faglige og sociale kompetencer, som det kræver at kunne få en god overgang til ungdomsuddannelserne og et godt videre uddannelsesforløb. Dette skaber et afledt økonomisk pres på vejlednings- og beskæftigelsestilbud i Sociale Forhold og Beskæftigelse, fordi de unge ikke uden støtte eller forudgående indsatser kan påbegynde en ungdomsuddannelse. Desuden oplever Sociale Forhold og Beskæftigelse et tiltagende demografiske pres i form af øget tilgang af elever til Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU), som også udfordrer området økonomisk.

Generelt ses der for ungegruppen op til 25 år et behov for at understøtte unge i forhold til uddannelse og beskæftigelse. Andelen af disse unge, som ikke er i job eller uddannelse stagnerer, så flere skal hjælpes til at få tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis Aarhus' målsætninger om unges styrkede tilknytning skal nås.

Dette bliver ikke hjulpet på vej af, at konjunkturudviklingen tyder på, at vi går mod en periode med øget ledighed. Heldigvis er Aarhus traditionelt set

8. maj 2024
Side 4 af 5

mindre påvirket af konjunkturudsving end landet som helhed. Det gør, at Aarhus kan have et overordnet ambitiøst mål om, at alle aarhusianere skal være en del af et arbejdsfællesskab, og at andelen af borgere i job og uddannelse skal være 1%-point højere end i de øvrige største danske byer. Målet blev opfyldt i 2023, men skal det fortsat lykkes, kræver det, at vi – udover de unge – også har et særligt fokus på, at såvel flere dimittender som borgere med ikke-vestlig baggrund kommer i job.

I forlængelse af regeringens udspil om regelforenkling og effektivisering på jobcentre afventes ekspertgruppens anbefalinger i juni 2024. Regeringen har i sit udspil lagt op til at der findes besparelser på landsplan på 3 mia. kr. inden 2030. Disse besparelser kommer til at følge efter de administrative besparelser, som allerede er under implementering på tværs af alle enheder i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Udvalgsdrøftelser

I løbet af foråret er planlagt en række temadrøftelser i Social- og Beskæftigelsesudvalget, så udvalget gennem drøftelsen af en række aktuelle emner inddrages i budgetprocessen for budget 2025.

Temadrøftelserne sætter fokus på nogle af de vigtigste muligheder og udfordringer for MSB, herunder på at synliggøre forslag, der kan bidrage til løsninger. De aktuelle temaer dækker fokus på forebyggelse og tidlig indsats, hjemløse, omstilling af det specialiserede socialområde, anlægsinvesteringer samt tilgange, som bidrager til at flere borgere kan blive en del af arbejdsfællesskabet. Med drøftelserne gives politikerne samtidig et godt afsæt for at udarbejde budgetforslag.

Opmærksomheder fra Hoved-MED-Udvalget

Hoved-MED-Udvalget har i deres kvalificering af det tekniske budget 2025 udtrykt en række bekymringer for budgettets konsekvenser for arbejds- og personaleforhold.

De økonomiske vilkår, herunder særligt administrative besparelser, økonomisk opbremsning og forbrugsstop er udfordrende for organisationen dels på grund af den demografiske udvikling, hvor flere borgere får brug for hjælp og støtte fra social- og beskæftigelsesområdet og dels på grund af de

afledte effekter det har på medarbejdere og lederes generelle vilkår og trivsel.

8. maj 2024
Side 5 af 5

Der er i takt med udmøntningen af besparelser behov for en politisk tydelighed på forventninger til bl.a. service og opgaveløsning fremover, herunder en opmærksomhed på konsekvenserne ved opgavebortfald, opgaveglidning mellem magistratsafdelinger samt de afledte arbejdsmiljømæssige påvirkninger for medarbejderne.

Der er et potentiale i at se på, hvordan frisættelse kan være bidragende til at mindske bureaukratiske arbejdsgange som følge af lovgivning og tilsyn – men også de mere selvskabte arbejdsprocesser internt i Sociale Forhold og Beskæftigelse. Frisættelse kan være en vej til at opnå de administrative besparelser i fremtiden.

Anders Winnerskjold
Rådmand

/

Erik Kaastrup-Hansen
Direktør